

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

 Голова НМК З
Ганна ЛІХОНОСОВА

«10» 05 2024 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічна політика в сфері соціально-гуманітарного розвитку
(назва навчальної дисципліни)

MINOR «Публічна політика та управлінські рішення», дисципліна 1
(назва вибіркової категорії)

Галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальності: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування

Освітні програми: Економіка підприємства, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Управління проектами, Маркетинг, Управління та адміністрування регіональних економічних систем

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2024 року

Харків – 2024 р.

Розробник: професор, доктор наук з державного управління, професор

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Андрій ДЄГТЯР

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки та публічного управління (№ 601)

Протокол № 10 від «25» квітня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри 601,

д. н. держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6

(підпис)

Єлизавета ПРОКОФ'ЄВА

(ім'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Дегтяр Андрій Олегович, д.н. з держ. упр., професор, заслужений діяч науки і техніки України. З 2020 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Публічна політика у сфері соціально-гуманітарного розвитку;
- Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні;
- Публічна служба та місцеве самоврядування;
- Методи прийняття управлінських рішень;

Напрями наукових досліджень:

- організаційно-аналітичне забезпечення прийняття та реалізації державно-управлінських рішень;
- публічне управління соціально-гуманітарним розвитком України;
- державне регулювання соціально-економічних процесів в Україні.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни: 5 кредити ЄКТС (150 годин), у тому числі аудиторних – 56 годин, самостійної роботи здобувачів – 94 годин.

Форми здобуття освіти – денна, дистанційна, заочна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – Правове забезпечення публічного управління, Методологія та організація наукових досліджень; Цифрові платформи в управлінській діяльності

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Публічна служба та місцеве самоврядування; Стратегічне управління; Публічне управління в економічній сфері; Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Надання знань із сутності, змісту, проблем та перспектив соціогуманітарного розвитку українського суспільства; розгляду ситуації щодо сучасного стану та основних тенденцій духовного життя українського суспільства, концептуальних моделей механізму впливу держави на процес формування духовності українського народу та конкретних пропозицій щодо заходів і способів оздоровлення й розвитку духовної сфери; особливості етнонаціональної структури сучасного українського суспільства, фактори формування етнонаціональної ситуації в Україні, основні напрями державної етнополітики; політики щодо української діаспори, проведення заходів щодо конкретного співробітництва між Україною та представниками діаспори; теоретико-методологічні підходи до розгляду проблеми державної стандартизації у сфері охорони здоров'я, функції державних стандартів надання медичної допомоги та міжнародні вимоги до стандартизації; проблемні аспекти системи соціального захисту населення на сучасному етапі розвитку українського суспільства та шляхи подолання кризових явищ у цій сфері; невідкладні завдання державної політики у сфері соціального захисту інвалідів.

Завдання

Формування у студентів належного рівня знань щодо сутності та основних складових теорії і практики здійснення публічної політики у сфері соціально-гуманітарного розвитку, сформувати уміння та навички розробки і застосування організаційно-правових механізмів реалізації державної політики у сфері соціально-гуманітарного розвитку, налагодження взаємодії держави та громадянського суспільства в соціально-гуманітарній сфері.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності:**
загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові):

- Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.
- Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.
- Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
- Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
- Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні результати навчання і він буде:

- Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
- Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Соціальний розвиток і соціальні інновації. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарного розвитку в Україні.

Тема 1. Державна політика у сфері духовного розвитку сучасного українського суспільства

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 13 годин.

Нормативно-правові засади державної політики у сфері духовного розвитку сучасного українського соціуму. Пріоритетні напрямки державної політики у сфері соціально-гуманітарного розвитку. Духовні цінності українського суспільства. Основні принципи та особливості державної політики щодо формування та розвитку духовних цінностей українського суспільства.

Тема 2. Гуманістична спрямованість етнонаціональної політики держави

- *Форма занять: лекція, практичне заняття. самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 9 години.*
- *Практичне заняття за темами 1,2*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 13 годин.

Фактори формування етнонаціональної ситуації в Україні. Стратегія держави у сфері етнонаціонального розвитку. Етнонаціональна структура сучасного українського суспільства, її функції та розвиток. Сутність, засади та основні напрямки етнополітики держави. Механізм реалізації державної етнополітики України.

Тема 3. Формування та реалізація державної політики щодо закордонного українства

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 13 годин.

Нормативно-правова база державної політики щодо закордонного українства. Національна концепція співпраці із закордонними українцями. Програмно-цільові засади реалізації державної політики щодо закордонного українства. Інституційно-функціональне забезпечення співпраці із закордонним українством. Структура і завдання Міжвідомчої координаційної ради з питань співробітництва з українською діаспорою.

Тема 4. Державні стандарти у сфері охорони здоров'я

- *Форма занять: лекція, практичне заняття. самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 9 години.*
- *Практичне заняття за темами 3,4*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 13 годин.

Необхідність стандартизації в сфері охорони здоров'я. Визначення, види та функції державних стандартів у сфері охорони здоров'я. Основні засади державної

політики у галузі стандартизації в сфері охорони здоров'я. Державні інституції, які беруть участь у розробці і реалізації національних стандартів в сфері охорони здоров'я. Види державних стандартів надання медичної допомоги. Перелік видів безоплатної медичної допомоги в державних і комунальних закладах охорони здоров'я.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 2 година*
 - *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
 - *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*
- Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Публічна політика у сфері соціального захисту населення. Публічна політика в сфері етнонаціонального розвитку та державно-конфесійних відносин.

Тема 5. Трансформація соціальної політики держави та забезпечення соціальної спрямованості економічного розвитку

- *Форма занять: лекція, самостійна робота.*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 6 години.*
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 14 годин.*

Завдання розвитку українського суспільства та рівень життя населення. Основні пріоритети сучасної соціально-економічної стратегії. Розвиток людського капіталу як найважливіший стратегічний пріоритет державної політики. Зміст та спрямованість соціальної політики держави на найближчу перспективу.

Тема 6. Сутність, проблеми та перспективи розвитку соціального захисту населення України

- *Форма занять: лекція, практичне заняття. самостійна робота.*
 - *Обсяг аудиторного навантаження: 9 години.*
 - *Практичне заняття за темами 5,6*
- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*
- Обсяг самостійної роботи здобувачів: 14 годин.*

Сутність соціальної держави. Основні засади соціального захисту населення в соціальній державі. Сутність і мета соціального захисту. Система соціального

захисту населення та особливості її формування в Україні. Проблеми, шляхи їх подолання та перспективи розвитку соціального захисту населення на сучасному етапі. Першочергові завдання забезпечення гідного рівня соціального захисту українських громадян.

Тема 7. Державна політика у сфері соціального захисту інвалідів

- *Форма занять: лекція, практичне заняття. самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 7 години.*
- *Практичне заняття за темою 7.*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 14 годин.

Правовий статус інваліда. Групи інвалідності. Складові конкурентоспроможності людини на ринку праці. Особливості формування конкурентоспроможності інвалідів на ринку праці. Вирівнювання можливостей для інвалідів у сфері праці. Види реабілітації інвалідів. Завдання реабілітації інвалідів у сфері праці. Сутність, зміст та методи професійної і трудової реабілітації інвалідів.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачено навчальним планом.

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час роботи	0...1	8	0... 8
Виконання і захист практичних робіт	0... 4	4	0... 16
Модульний контроль 1	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Активність під час роботи	0...1	8	0... 8
Виконання і захист практичних робіт	0...7	4	0...28
Модульний контроль 2	0...10	1	0...10
Контрольна робота	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для заліку складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади; вміти проводити аналіз нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо сучасних механізмів управління адміністративними процесами в регіональних економічних

системах в Україні, вміти виміряти продуктивність, результативність та ефективність публічного адміністрування виконувати діагностику розвитку регіональних економічних систем в процесі прийняття державно-управлінських рішень, мати уявлення про шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах в Україні. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=3936>
- Сайт кафедри k601@khai.edu
- Електронний каталог науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського "ХАІ". - Режим доступу: <https://library.khai.edu/catalog>
- Методи прийняття управлінських рішень [Електронний ресурс]: дистанц. курс. – Режим доступу: <https://mentor.khai.edu/> -
- www.prezident.gov.ua – сайт Президента України
- www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України
- www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України
- www.me.gov.ua – сайт Міністерства економіки України

12. Рекомендована література

Основна

1. Дегтяр, А. О. Методи прийняття управлінських рішень у публічному управлінні та адмініструванні [Текст] : навч. посіб. / А. О. Дегтяр, В. Г. Ковальчук, Т. Ю. Павленко. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. – 72 с.
2. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. – [4-те вид., переробл. і доп.]. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 276 с.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – С. 170.
Редакція від 08.08.2021, підстава - 1684-IX
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.
Редакція від 01.08.2021, підстава - 1702-IX
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
5. Домбровська С.М. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С.М. Домбровська, В.П. Садковий. – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 189 с.
6. Трощинський В.П. Державна політика в соціогуманітарній сфері: Навч. посіб. / В.П. Трощинський, П.К. Ситнік, В.А. Скуратівський та ін.; За заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Сьоміна, А.О. Чемериса, В.П. Трощинського, С.В. Загороднюка, О.Л.Приходько, Л.О.Воронько. - К.: Вид-во НАДУ, 2019. - 96 с.
7. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2020. – 750 с.
8. Ребкало В., Тертичка В. Державна політика: аналіз та впровадження в Україні: Конспект лекцій до навчального модуля. – К.: Видво УАДУ, 2019. – 80 с.
9. Гошовська В. Соціальна реальність у контексті розбудови демократичного суспільства / В. Гошовська. - К. : НАДУ, 2018. - 292 с.
10. Халецька А. Соціальний захист населення в Україні: теорія та практика державного управління : монографія / А. Халецька. - Донецьк : Юго-Восток, 2010. - 430 с. 183
11. Ягодка А. Соціальна інфраструктура і політика / А. Ягодка ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. - Вид. 3-є, доопрац. і допов. - К. : КНЕУ, 2016. – 45 с.

Додаткова

1. Романов В. Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики. Укладачі В. Романов, О.Кілієвич. – К.: Вид-во УАДУ, 2019. – 236 с.
2. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Пер.з англ. Р.Ткачука та М.Корчинської; Наук. ред. пер. О.Кілієвич. – К.: Основи, 2017. – 671 с.
3. Романов В. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посібн. / В.Романов, О.Рудік, Т.Брус. - К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2019. – 238 с.
4. Колбеч Г.К. Політика: основні концепції в суспільних науках / Пер. з англ. О.Дем’янчука. – К.: Вид. Дім “КМ Академія”, 2018. – 127 с.
5. Малімон В.І. Соціальна і гуманітарна політика: Навч. посібн.- Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012.- 352с
6. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн./А.О. Ярошенко, Т.В. Семигіна, Н.В. Сушицька. За ред. А.О.Ярошенко. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2018. – 289 с

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>

